

Elektromagnetno polje: 3. pisni izpit

(22. 8. 2016 ob 14:00)

asistenta: Martin Klanjšek (01 477 3866, martin.klanjssek@ijs.si),
Daniel Svenšek (01 4766 631, daniel.svenssek@fmf.uni-lj.si)

1. naloga

Izračunaj jakost električnega polja E vzdolž osi enakomerno nabite tanke plošče v obliki kolobarja s polmeroma a in b , kjer je $b > a$, in sicer kot funkcijo oddaljenosti z od plošče. Površinska gostota naboja na plošči je σ .

- Poenostavi dobljeni rezultat $E(z)$ za majhen z , se pravi $z \ll a, b$.
- Pokaži, da $E(z)$ pri velikem z , se pravi $z \gg a, b$, preide v izraz za točkast naboj.
- Nariši odvisnost $E(z)$.

2. naloga

Krogla polmera a je izdelana iz snovi s homogeno polarizacijo velikosti P in smeri navpično navzgor. Izračunaj električno silo na zgornjo polovico krogle. Kaže sila navzgor ali navzdol?

Nasvet: Pametno izberi integracijsko ploskev, tako da bo izračun sile čim preprostejši.

3. naloga

V valjast valovni vodnik polmera a uvedemo snov, ki se obnaša kot plazma s frekvenčno odvisnostjo dielektrične konstante

$$\varepsilon(\omega) = 1 - \frac{\omega_p^2}{\omega^2},$$

kjer je ω_p plazemska frekvenca, ki za dano snov znaša $2.1c_0/a$, c_0 pa je hitrost svetlobe v vakuumu. Izračunaj *numerično* razmerje med minimalnima frekvencama širjenja TE in TM načinov valovanja po tako pripravljenem valovnem vodniku.

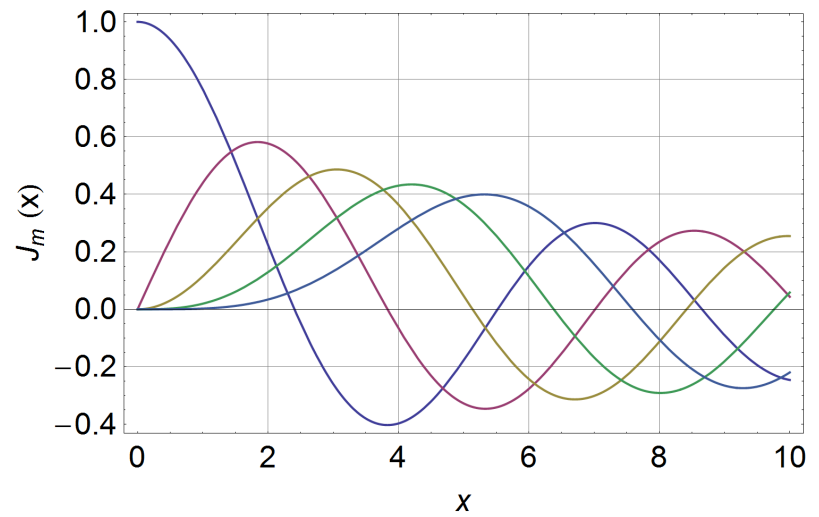
Matematična pripomočka:

Rešitve Laplaceove enačbe $\nabla^2 U(r, \vartheta) = 0$ v krogelnih koordinatah:

$$U(r, \vartheta) = \sum_{l=0}^{\infty} [A_l r^l + B_l r^{-(l+1)}] P_l(\cos \vartheta),$$

kjer so $P_0(x) = 1$, $P_1(x) = x$, $P_2(x) = (3x^2 - 1)/2$, $P_3(x) = (5x^3 - 3x)/2$, ... Legendrovi polinomi.

Potek prvih petih Besslovih funkcij $J_m(x)$ prve vrste, se pravi za $m = 0, 1, 2, 3$ in 4 :

Čas reševanja: 90 minut.

Dovoljeni pripomočki: podani spisek enačb, matematični priročniki, kalkulator.

Rešitve nalog, ocene ter kraj in čas ogleda izpita bodo objavljeni na spletni strani

<http://bit.ly/1j2z0Cl>.
